

**Tid** Torsdagen den 22 februari 2018, kl. 16:00 – 16:30  
**Plats** Bolindersalen 9:035, Tekniska Nämndhuset, Fleminggatan 4  
**Justerat** Måndagen den 5 mars 2018  
**Anslaget** Onsdagen den 7 mars 2018

Jan Valeskog

Kristina Lutz

#### Närvarande

#### Beslutande ledamöter:

Jan Valeskog (S), ordföranden

Hanna Jokio (S)  
Johan Heinonen (S)  
Annika Johansson Hansson (S)  
Cecilia Obermüller (MP)  
Martin Hansson (MP)  
Sebastian Wiklund (V)  
Kristina Lutz (M)  
Mikael Lind (M)  
Peter Jönsson (M)  
Björn Ljung (L)  
Erik Slottner (KD)

#### Tjänstgörande ersättare:

Arne Genschou (M)

För Joakim Larsson (M)

#### Ersättare:

Jimmy Lindgren (S)  
Berit Nyberg (S)  
Eva Risberg (S)  
Ewa Larsson (MP)  
Maria Hannäs (V)  
Hans Breismar (M)  
Peter Backlund (L)  
Christina Linderholm (C)

#### Tjänstemän:

Dessutom närvarade stadsbyggnadsdirektören Anette Scheibe Lorentzi, nämndsekreterarna Jenny Holmberg och Julia Steen, borgarrådssekreterarna Felix Antman Debels och Daniel Carlsson Mård och stadsbyggnadskontorets avdelningschefer samt handläggande tjänstemän i de aktuella ärendena.

#### Stadsbyggnadsnämnden

Fleminggatan 4  
Box 8314  
104 20 Stockholm  
Telefon 08-508 27 300  
stadsbyggnadskontoret@stockholm.se  
stockholm.se

**§ 15****Program för City, Norrmalm och Östermalm,**

Dnr 2017-06022-53

**Beslut**

Stadsbyggnadsnämnden beslutar enligt förslag från Jan Valeskog m.fl. (S), Cecilia Obermüller m.fl. (MP) och Sebastian Wiklund (V):

- 1 Stadsbyggnadsnämnden beslutar att godkänna redovisning av programsamråd.
- 2 Stadsbyggnadsnämnden beslutar att för egen del godkänna förslag till program.
- 3 Stadsbyggnadsnämnden beslutar att överlämna programmet till kommunfullmäktige för godkännande.

**Handlingar i ärendet**

Stadsbyggnadskontorets tjänsteutlåtande från den 22 januari 2018.  
Bil § 15

Tjänsteutlåtandet avser redovisning av programsamråd och godkännande av program för City i stadsdelarna Norrmalm och Östermalm. Kontoret föreslår att nämnden beslutar följande:

- 1 Godkänna redovisningen av programsamråd och program för City.

**Nämndens behandling av ärendet****Framlagda förslag till beslut**

- 1) Ordföranden Jan Valeskog m.fl. (S), Cecilia Obermüller m.fl. (MP) och Sebastian Wiklund (V) föreslår (se beslutet).
- 2) Kristina Lutz m.fl. (M) och Erik Slottnér (KD) föreslår att stadsbyggnadsnämnden beslutar enligt följande:
  - 1 Att i första hand återremittera Program för City till stadsbyggnadskontoret i syfte att komplettera programmet i enlighet med anförandetexten nedan.
  - 2 Att i andra hand godkänna redovisningen av programsamråd och delvis godkänna Program för City i stadsdelarna Norrmalm och Östermalm.

### 3 Att därutöver anföra följande:

Stockholm står just nu inför ett av sina mest dramatiska skeden när det handlar om stadens framtida gestaltning och uttryck. Det är en utveckling som under de närmsta åren kommer att vara fullt jämförbar med andra omfattande förändringar i Stockholms historia.

En av de största utmaningarna är att definiera och bygga den stad vi vill se för framtiden. Det gäller såväl i city som i ytterstaden. Vi vet av erfarenhet att en snabb utveckling av staden kräver ett stort mått av eftertänksamhet. 1960-talets modernistiska framfart i city liksom genomförandet av miljonprogrammets glesa struktur har medfört en av de allra största samhällsutmaningarna vi har i Stockholm idag – segregerade stadsdelar och ogästvänliga centrala platser. I staden snabba utveckling måste vi slå vakt om Stockholms byggnadstradition där äldre värdefull bebyggelse värnas och där ny bebyggelse håller hög arkitektonisk kvalitet. Därmed kan staden utvecklas beaktande av de kulturhistoriska värdena och behovet av förnyelse. Att värna den gamla stenstadens bebyggelse ska vara av stort intresse och innebär att även enskilda byggnadsobjekt behöver sättas in i detta sammanhang.

Utgångspunkten för city måste vara en levande stadsdel dygnet runt, med attraktiva stadsmiljöer, fler bostäder, en mångfald av aktiviteter och stärkt cityhandel. Proportionerna mellan kontorsyta och boendeyta i området ska förändras, till boendeytans fördel. I så hög utsträckning som möjligt ska alla nya detaljplaner innehålla bostäder. City ska erbjuda ett rikt utbud av restauranger, caféer och butiker, liksom en blandning av arbetsplatser och bostäder. Det är av stor vikt att utvecklingen av city därför även säkerställer fullgoda gång- och cykelvägar, kollektivtrafik och andra tillgänglighetsaspekter.

När Alliansen redan 2012 gav berörda nämnder i budgetuppdrag att ta ett helhetsgrepp på city – Vision för City – så var just idén att skapa en tydlig politisk inriktning för bland annat fastighetsägare att förhålla sig till. Sånär fem år senare kan vi konstatera att mycket av den önskade tydligheten fortfarande inte konkretiserats i dokumentet, vilket tyvärr får anses vara en svaghet. Vår förhoppning är att

ett antal delar i dokumentet kommer att förtydligas under den fortsatta processen, bland annat beskrivningarna kring hur om-, till- och nybyggnader kan vara möjliga samt stadens inställning till rivningar kontra bevarande. Just rivningar omnämns i det närmaste inte alls i programmet, vilket utgör en brist i en så väsentlig fråga. Vidare anser vi att grundliga analyser av programmets respektive Trafik- och gatumiljöplanens förslag behöver genomföras, med bäring på såväl näringsliv och företagande, som ekonomi, stadsliv, trafikanalyser och möjligheter till fler bostäder.

Vi delar många av remissinstansernas synpunkter när det gäller programförslagets vaga riktlinjer kring kulturhistoriska värden, möjliga påbyggnader och volymer, ekonomiska förutsättningar och effekter. Det finns ett stort värde i att formulera tydligare riktlinjer utifrån stadens vision och översiktsplan, annars riskerar tyvärr Program för City att bli en paperstiger.

Skrivningarna kring Sergels torg behöver fortfarande bli tydligare och skarpare. Platsen är idag otrygg under flera av dygnets timmar och är ett exempel på misslyckad modernistisk stadsplanering där människor får ge vika för bilar. Staden behöver ta ett samlat grepp för hur Plattan och hela Sergels torg kan få ett lyft och utvecklas till en attraktiv mötesplats.

Södra Drottninggatan behöver lyftas särskilt. I programmet står det nu ingenting om denna viktiga del av City som har stor utvecklingspotential. Norra delen av Drottninggatan ner till Åhléns har i olika faser genomgått förändringar och upprustningar som ökat gatans attraktivitet, tyvärr har den södra delen inte genomgått samma förvandling. Genom fler levande bottenvåningar, värmeslingor ända ner till Strömgatan samt fler uteserveringar skulle Södra Drottninggatan kunna få ett ansiktslyft som skulle göra gatan till en värdig entré mot Helgeandsholmen och det offentliga Sverige.

Nybroplan är idag rörligt för både fotgängare, cyklister och bilister. Orienterbarheten är svårmanövrerad och många konflikter mellan olika trafikanter uppstår lätt. Det är synd på en så fin plats omgiven av Dramaten, Strandvägen, Raoul Wallenbergs torg och Berzeeli park. En åtgärdsplan för denna plats behöver föras in i programmet.



Vi ser positivt på att utveckla stadens bortglömda rum med nya och tillgängliga rekreationsytor som blir till gagn för såväl stockholmarna som stadens publika gestaltning, värden som är omistliga. Mer resurser kan komma att behöva läggas på att utveckla befintliga, och skapa nya, gröna värden när Stockholm växer. I detta avseende bör även fler möjligheter till överdäckningar av vägar ses över. City lider än idag av de storskaliga trafiklösningar som genomfördes i modernismens namn under mitten av förra seklet. Dåtidens omfattande rivningar och betongkultur med brutala trafikleder mitt i city har skapat sår i staden. Betong och motorväg dominerar istället för Stockholms vattenlinje som skulle kunna framträda. Därför menar vi att den del av Centralbron som hanterar biltrafiken ska läggas ned i en tunnel, vilket skulle skapa ytor för nya bostäder längs Klara Strand frigörs och att Riddarholmskanalen åter kan öppnas upp. I detta avseende behöver samrådsunderlaget kompletteras.

Grönskan och vattnet ska utnyttjas för att förbättra stadsklimatet och mildra konsekvenserna av klimatförändringar. Särskilt i tätbebyggda stadsdelar är det viktigt att minska andelen hårdgjorda ytor och öka mängden grönska med fler träd, pocket-parker, planteringar och gröna tak. Genom att använda stadens taklandskap på ett bättre och mer effektivt sätt än vi många gånger gör idag får vi åtminstone mervärden på tre olika sätt. Taklandskapen och kvarterens gestaltning blir mer intressanta och dynamiska, vi får sammantaget mer plats för socialt umgänge och för barnen att leka på samtidigt som vi får plats för mer grönska i staden, och vi får ökade möjligheter till närproducerade råvaror. Detta förhållningssätt är framförallt eftersträvansvärt i de täta stadsmiljöerna såsom city, varför ett förtydligande behöver göras i samrådsunderlaget.

Kungsträdgården är en av stadens mest centrala och uppskattade parker. Dock är den idag relativt sluten och det är nog många som snarare uppfattar Kungsträdgården mer som ett uppdelat torg än som en trädgård. Om Kungsträdgården öppnas upp från Hamngatan och möter stadslivet på ett tydligare sätt skulle den ha större möjligheter att bli en stadspark värdig sitt namn. För att åstadkomma detta krävs att staden tar ett helhetsgrepp på Kungsträdgården, så att parken åter kan bli en naturligt integrerad del av stadslivet. I arbetet med parkens utveckling är det viktigt att säkerställa balansen mellan dess roll som attraktiv grönskande stadspark och dess

funktion som evenemangs- och mötesplats. Det behöver göras en grundlig översyn av hur Kungsträdgården ska användas på bästa sätt framöver, utifrån stockholmarnas perspektiv.

Det offentliga rummet – gator och trottoarer, torg och parker, kajer och lekplatser – är en väsentlig del av varje stad. Det är i ”utrymmet mellan husen” som spontana möten kan ske, där vi promenerar, fikar, umgås eller bara vistas. Kvaliteten på miljöerna i det offentliga rummet är givetvis viktiga för upplevelsen av hur det är att vistas i Stockholm. Offentliga miljöer som är skräpiga, vandaliserade eller skumt upplysta skapar en känsla av otrygghet.

Tyvärre finns det platser även i city med spretiga uttryck som med återkommande frekvens kan betraktas av stockholmare och turister på stadens torg och i vissa parker. Detta uttryck är till förfång för helheten, och det är i sammanhanget märkligt att staden inte kan uppvisa någon strategi eller ens policy för hur uttrycket på dessa offentliga platser ska te sig. Det handlar i grund och botten om att säkerställa inbjudande och trygg offentlig miljö. Men det handlar också om att visa upp Stockholm från sin allra bästa sida, för stockholmarna och för världen. I detta avseende behöver samrådsunderlaget tydligt peka på en vision för city med ett attraktivt offentligt rum som kännetecknas av att det är rent, helt, snyggt och överblickbart.

- 3) Björn Ljung (L) föreslår att stadsbyggnadsnämnden beslutar enligt följande:
  - 1 Att i första hand återremittera Program för City till stadsbyggnadskontoret i syfte att komplettera programmet i enlighet med anförandetexten nedan.
  - 2 Att i andra hand godkänna redovisningen av programsamråd och delvis godkänna Program för City i stadsdelarna Norrmalm och Östermalm.
  - 3 Att därutöver anföra följande:

Vi har länge efterfrågat konkreta riktlinjer för utvecklingen av City. Vi är nu glada att det efter flera år har kommit ett förslag. Det är bra att gatumiljö- och trafikfrågorna har samanalyserats med byggnationsfrågorna och flera goda idéer finns i det som presenteras. Vi uppskattar även att kulturmiljöfrågorna fått tagit större plats och att programmet

försiktigt närmat sig vår linje om att bevara många av de viktigaste aspekterna av Citys gestaltning.

Samtidigt finner vi fortfarande att det behövs ett mycket skarpare fokus på att skapa en högre andel bostäder, samt att riktlinjerna som de ser ut nu är tandlösa för att bevara siktlinjerna, och till och med i många fall i texten tar fram exempel på nya höjder, och presenterar dessa som goda exempel, på ett sätt som skulle få allvarliga konsekvenser för Citys utseende. Vi vill stoppa den ogenomtänkta jäsning med stora kontorskomplex som pågår.

Programmet kommer att få speciellt stora konsekvenser då den kommer att ligga till grund för hur Västra City kommer att planeras. Vi vill se en naturlig övergång mellan Kungsholmen och Norrmalm på ett sätt som bevarar de synliga topografiska skillnader som finns. Området ska bli ett gott exempel på hur det går att blanda bostäder, kontor, butiker och samhällsfunktioner på ett sätt som skapar och snabba gång- och cykelvägar för de som bor där.

Vi vill se att programmet ändras så att krav om att minst en fjärdedel av varje kvadratmeter som tillkommer består av nya bostäder, att Citys unika utseende från vattnet och stadens höjder bevaras och utvecklas med de kvaliteter som gör den vad den är idag. Vår vision är att hela City ska kännetecknas av en tät kvartersstad med ett fåtal karaktäristiska landmärken som exempelvis kyrktornen och Hötorgsskraporna. Dessa kan i unika fall kompletteras med högre bebyggelse som blir en del av den Skylinen på passande områden, som exempelvis vid brofästen, förutsatta att de kompletterar Citys unika kvaliteter, inte förvanskar dessa. City behöver mer konkreta riktlinjer för byggnadshöjderna. I samma linje är vi fortsatt kritiska till många av de projekt som riskerar att få allvarliga konsekvenser för Stockholms fysiska utformning, som exempelvis Nobel Center. Nya byggnader får gärna ha utmanande och utstickande arkitektur – men de ska alltid vara anpassade för att komplettera den kulturmiljön den står i så att det samlade kulturvärdet på den, och berörda platser, ökar både för närmiljön och för det samlade intrycket av områdena sett på avstånd.

Det finns all anledning att vara orolig i ett större perspektiv. För det handlar inte enbart om att höja en enstaka byggnad med ett antal våningar, utan om en utveckling där vi

successivt sätter en ny standard för höjder på nya och tillbyggnader på gamla hus. Påbyggnaden av Gallerian-kvarteret, Hästenkvarteret, Mästerhuset, den nya stationen för Citybanan (kvarteret Orgelpipan ), Trygg-Hansa-huset (kvarteret Brädstapeln) och KPMG-huset (kvarteret Snäckan) samt förslagen till Sturegallerian, innebär en jäsning av den centrala innerstaden som knappt innehåller en enda bostad. Det City behöver är inte flera ogenomtänkta jäsningar och kontorslokaler, utan en genomtänkt områdesplan, tydliga riktlinjer och fler bostäder.

Några av stadens mest attraktiva bostäder ligger i City. Samtidigt har området en väldigt låg andel bostäder. Vi vill se en högre andel bostäder och sträva efter att nå samma täthet av bostäder som kringliggande områden som exempelvis Kungsholmen och Södermalm.

Vi ser också att programmet behöver lägga större tyngd på trygghetsfrågorna. City är några av Sveriges mest osäkra områden, och det behövs ett helhetsgrepp för att se till att den fysiska utformningen, med tillhörande trafiklösningar och belysning, skapar goda förutsättningar för en tryggare och säkrare stadsmiljö. Att få fler lokaler för kaféer och nöjesliv är också en viktig aspekt för att utveckla en av Citys viktigaste kvaliteter.

Området intill Norra Latin invid Norra Bantorget är idag till stor del en grusplan med tillfällig uteservering under sommarmånaderna. En varsam förtätning av bostäder på denna redan hårdgjorda yta skulle bidra till att den delen av City blev tryggare och mer använd året runt. Garage finns under jord så p-platser behöver inte tillföras. Att återta Norra Latinbyggnaden som skola, enligt Liberalernas tidigare förslag, skulle också tillföra området mer liv och med fördel kunna kombineras med bostadsutveckling på platsen.

#### **Beslutsgång i delen om återremiss**

Ordföranden Jan Valeskog (S) ställer förslagen om att återremittera ärendet mot att avgöra ärendet vid dagens sammanträde och finner att nämnden beslutar att avgöra ärendet vid dagens sammanträde.

#### **Beslutsgång**

Ordföranden Jan Valeskog (S) ställer därefter övriga förslag mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt förslag från

ordföranden Jan Valeskog m.fl. (S), Cecilia Obermüller m.fl. (MP) och Sebastian Wiklund (V).

**Reservation**

Kristina Lutz m.fl. (M) och Erik Slottner (KD) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag till återremiss och sitt förslag.

Björn Ljung (L) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag till återremiss och sitt förslag.

**Särskilt uttalande**

Särskilt uttalande lämnas av ordföranden Jan Valeskog m.fl. (S), och Sebastian Wiklund (V) enligt följande:

Stockholms city är hela Stockholms och Sveriges ekonomiska och administrativa centrum. Det är stadens viktigaste arbetsplatsområde och ett vardagsrum för stockholmarna. För Stockholm är det väsentligt att city kan utvecklas och erbjuda attraktiva arbetsplatser och trygga offentliga miljöer alla timmar på dygnet. City ska vara ett dynamiskt stadsutvecklingsområde. Stadsbyggnadsnämnden ser positivt på att city utvecklas.

Detta program för city är det första på 40 år då senaste programmet för city antogs 1977 och detta utgjorde i grunden enbart en fortsättning på de tidigare programmen. Detta är alltså att betrakta som det första nya programmet sedan 1946 års city plan. Nu lägger vi fram ett förslag vars inriktning är att skapa ett city för sin tid. Med ett starkt fokus på det offentliga rummets funktion och besökare samt invånarens upplevelse av staden i gatunivån. Den här majoriteten har prioriterat att ta fram ett program anpassat för vår tid. Vi kan nu godkänna resultatet.

Särskilt uttalande lämnas av Cecilia Obermüller m.fl. (MP) enligt följande:

Det nya programmet för City ger underlag och inspiration för framtida inriktning. Miljöpartiet vill utveckla några tankar och visioner kring den centrala stadens framtida utveckling.

Stockholm är en stad som fortfarande är del av ett skärgårdslandskap. Vi som har privilegiet att bo i staden med tillgång till de centrala delarna är inte ensamma om att

uppskatta vår huvudstad, så fint belägen mellan Mälaren och Saltsjön med sina historiska byggnader och sin grönska. Turismnäringen, en sektor som växer och ger intäkter och liv till City, visar att det är fler än vi Stockholmare som uppskattar staden.

En mängd planer är dock redan initierade och pågår, planer som manar till viss eftertanke och som inte alltid känns som i linje med programmets riktlinjer och intentioner. Man vill inte bara bygga om och till, utan ofta riva för att bygga nytt och då med betydligt högre byggnader och större volymer på ibland väldigt känslig platser. Det är väsentligt att staden nu styr hur investeringarna långsiktigt ska gynna Stockholm med sina stadsmässiga kvalitéer, och hur värdestegring och utveckling ska komma invånare och besökare till godo.

Rivningar av befintliga byggnader är oftast inte miljöeffektivt eller resurssnålt. Ska äldre hus rivras måste det verkligen, menar Miljöpartiet, ge något tillbaka till staden för att vara motiverat. En offentlig takterrass eller ett mindre antal bostäder är inte skäl nog eller kompensation för rivning. Vi måste i varje ärende fråga oss vad en nybyggnad ger tillbaka till Stockholm och stadens invånare och om det är värt det?

Miljöpartiet vill lyfta några punkter som är väsentliga för att utveckla och samtidigt värna Citys kvalitéer.

- Bryta upp kvarter där det är lämpligt – ge ökad genomsläpplighet i de storskaliga kvarteren som tillkom efter cityrivningarna. Öppna upp passage i stället för att täppa igen innergårdar med ny bebyggelse. Med citysaneringen försvann mycket av småskaligheten, de billiga lägenheterna och många kvartersstora massiva byggnader uppfördes.
- Värna om Stockholms särart – där silhuetten och intrycket av stadsbilden är oerhört värdefull, samspelet mellan topografi, vattnet, den byggda kulturmiljön och grönskan. Den enhetliga höjdsalkan i stenstaden och synligheten av stadens landmärken (att de är avläsbara) t.ex. kyrktornen, Hötorgsskraporna och Stadshuset. Om påbyggnader eller höga nybyggnader sker av stora fastigheter försvinner luften runt landmärkena. Ett annat av Stockholms karaktärsdrag är de långa vyerna och topografin som gör att vi idag kan läsa stadens olika skikt bortåt i blickfältet.

- Avkontoriserar, d.v.s. – återinrätta bostäder i många av de kontor som tillkommit i bostadshus. I tillämpliga fall bygg om vindar till bostäder. Mer bostäder i centrum gynnar också resandeströmmarna.
- Fortsätta utvecklingen för en promenad- och cykelvänlig stad. Här innehåller den samtidigt utskickade ”Trafik-och Gatumiljöplanen för City” många goda, miljövänliga idéer, mycket kan göras för att förbättra t.ex. Vasagatan och Regeringsgatan till mer levande stadsrum. Vi vill se mer av gatutråd, boulevarder och fickparker.
- Utveckla en ny stadspark i Västra city, ge staden en ny Berzelii park eller Kungsträdgård. Västra cityområdet kring Centralen och spåren kan med överdäckning och byggnation utvecklas till levande stadskvarter som gärna får följa stenstadens höjder. Här kan Stockholm med en samtida omdaning av Tegelbacken och nybyggnationen få en ny mötesplats med torg och park vid bästa kajläge.

För övrigt bör programmet för City föras till kommunfullmäktige för antagande.

#### **Ersättaryttrande**

Ersättaryttrande lämnas av Christina Linderholm (C) enligt följande:

Hade jag haft yrkanderätt hade jag delvis bifallit kontorets förslag till beslut och därutöver anfört följande:

Centerpartiet välkomnar att staden tar ett helhetsgrepp för utvecklingen av City. När alliansen 2012 gav berörda nämnder i uppdrag att ta ett helhetsgrepp på city så var just idén att skapa en tydlig politisk inriktning för bland annat fastighetsägare att förhålla sig till. Utvecklingen av City ska i enlighet med översiktsplanen vidareutvecklas med fokus på intensiva stadsmiljöer, attraktiva huvudstråk och en modern och blandad citybebyggelse. Därtill vill Centerpartiet att arbetet intensifieras med att bygga bort otrygga platser och planera för verksamheter som har många besökare även utanför kontorstid.

Vi instämmer med programmets huvudinriktning om att prioritera mer plats för vistelse, skapa mer plats för grönska

samt att gång-, cykel- och kollektivtrafik ska prioriteras. Om ytorna för biltrafiken ska kunna minska utan att detta leder till omfattande trängsel på andra gator, så behöver biltrafiken till och genom City totalt sett minska. Därför behöver staden aktivt understödja denna genom exempelvis incitament för bilpooler, bildelningstjänster, hemkörning av varor, lastplatser nära fastigheternas portar för bud och taxi. Dessa aspekter saknas i programmet. Därutöver vill se en utökad analys av handelns framtida lokalbehov och hur digitaliseringen kan förändra stadens och handelns struktur.

Flertalet av synpunkterna i samrådsprocessen är positiva till förslagen att förbättra för fotgängare, cyklister, kollektivtrafik och mer kultur i form av festivaler och marknader. Detta rimmar väl med Centerpartiets vision om ett Stockholm som grundar sig på en stad präglad av en livfull stadsmiljö där människor trivs och vill vara.

Ett växande Stockholm ställer krav på att vi bygger ut staden på ett hållbart sätt. Byggnader, transporter och systemlösningar ska utformas så att de minskar klimatbelastningen. Genom att förtäta befintliga stadsdelar på redan hårdgjorda ytor och dra nytta av existerande infrastruktur kan vi minska på behovet av bilresor. Hinder för att bygga höga hus, som till exempel riksintressen för kulturmiljövård, bör avvägas gentemot mot andra intressen som behovet av fler bostäder och hållbar stadsplanering. Vidare kan överdäckningar ge stora värden i form av en mer sammanhållen struktur med möjlighet till gång- och cykeltrafik längs vattnet.

Vi ser positivt på att utveckla stadens bortglömda rum med nya och tillgängliga rekreationsytor. Mer resurser kan komma att behöva läggas på att utveckla befintliga, och skapa nya, gröna värden när Stockholm växer. Grönskan och vattnet ska utnyttjas för att förbättra stadsmiljön och mildra konsekvenserna av klimatförändringar. Särskilt i tätbebyggda stadsdelar är det viktigt att andelen hårdgjorda ytor inte ökar på bekostnad av grönska. Alltför ofta tvingas parkmark ge vika när intressekonflikter uppstår i stadsplaneringen. I en stad finns det givetvis många olika funktioner och intressen som måste samsas. Detta måste dock i större utsträckning lösas genom bättre stadsplanering exempelvis genom att bygga mer på höjden och inte genom att se stadens parker som en outnyttjad markresurs. Även stadens taklandskap



behöver på ett mer effektivt sätt användas. Genom plats för socialt umgänge, lektytor för barn och mer grönska i staden kan utnyttjande av taken bidra positivt i stadens täta stadsmiljöer som City utgör.